

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίου. — Πρακτικὸν Διευθ. Ὁδ. Παρθεναγωγείου 12.

5 Δεκεμβρίου 1889.

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΚΑΛΒΟΣ Ο ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

Β.

Σοφὸς διδάσκαλος, ποιητὴς ὑπερήφανος. Εἰς τὰς λέξεις ταύτας συγκεντροῦται ὁ βίος τοῦ Ἀνδρέου Κάλβου. Ἐγεννήθη τῷ 1792. Τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἰταλικῶν γραμμάτων ἔλαβεν ἐν Ζακύνθῳ. Νεώτατος μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπου κατέφευγον πάντες οἱ διψῶντες διακεκριμένης παιδείσεως. Ἐν Ἰταλίᾳ ἐσχτίσθη μετὰ τοῦ Φωσκόλου. Ὁ περιφανὴς Ἰταλοἕλλην ποιητὴς, διαγνοὺς τὸ ὑπέροχον τοῦ Κάλβου, συνεδέθη μετ' αὐτοῦ διὰ φιλίας. Εἰπέ που ἑμιλλῶν περὶ αὐτοῦ: «Ὁ Κάλβος συνέγραψεν ἐν τῷ οἴκῳ μου δύο τραγωδίας. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι αὗται δὲν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ποιητῶν· οὐχ ἦττον προδίδουσι τὴν ἔξοχον τοῦ ἀνδρὸς διάνοιαν. Ἀκόμη δὲν συνεπλήρωσε τὰ εἰκοσιτέσσαρα ἔτη. Εἶνε ἐγκρατὴς καὶ μετρίῳφρων, φιλόσοφος δ' ἐκ φύσεως καὶ οὐχὶ πρὸς ματαιίαν ἐπίδειξιν σοφίας δανεισμένης ἐκ τῶν βιβλίων.» Ἄλλ' εὐγενέστερον ἔτι ὁ Φώσκολος ἔγραψεν εἰς Ζάκυνθον ὅπως πείθῃ τὸν δῆμον νὰ χορηγήσῃ μνησιαὸν ἐπίδομα εἰς τὸν νεαρὸν Κάλβον ἐξ εἴκοσι ταλλήρων πρὸς ἐξῆκολούθησιν τῶν σπουδῶν του. Ἄλλ' εἰς μάτην ἐμεσίτευεν ὑπὲρ αὐτοῦ· ὁ δῆμος ἐκώφευεν, ὁ Κάλβος ἐπένετο, καὶ πολλὰκις εὐρίσκειτο ἄνευ χρημάτων. Ὁ Φώσκολος προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ὅτε βραδύτερον ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ἰταλικὴν γῆν, ὁ Κάλβος τὸν συνάδευσεν εἰς Ἀγγλίαν. Ἀλλὰ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ ὁ σύνδεσμος τῶν δύο ποιητῶν, διακοπέει ἐκ τοῦ ἰδιοτρόπου καὶ εὐερεθίστου τοῦ χαρακτῆρος ἀμφοτέρων. Ἐν Λονδίῳ ὁ Κάλβος παρέδιδε μαθήματα ἱστορίας, πολλοὺς προσελκύνων μαθητὰς διὰ τῆς εὐφραδείας του.

Μετὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως κατήλθεν εἰς Ἑλλάδα ζητῶν εὐκαιρίαν νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἄλλ' ἀπελπι-

σθεῖς ἕνεκα τῶν διχονοιῶν αἰτινας ἐσπάρασσον τότε τὸν ἀγῶνα, ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους. Ὡς ὁ Σολωμὸς ἐν τῷ Ὕμνῳ πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν, οὕτω καὶ ὁ Κάλβος βαθέως ἀπετύπωσεν ἐντὸς τῶν στίχων του τὴν θλίψιν ἣν τῷ ἐνεποίησεν ἡ θῆα τῶν ἐμφυλίων ῥήξεων. Τὸ «Φάσμα», μία ἐκ τῶν ᾠδῶν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ αἰσθήματος τούτου ἐμπνέεται. Ποιητῖσκος τις, στερούμενος τῆς δυνάμεως τοῦ Κάλβου, θὰ συνέθετεν ἴσως ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ψυχρὸν τι σύμφυρμα ἐκ ῥητορικῶν παραινήσεων καὶ πατριωτικῶν θρηνησιῶν, περίπου κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Κοκκινάκη καὶ τοῦ Κανέλλου. Ἄλλ' ὁ Κάλβος διεμόρφωσε τὸ θέμα του εἰς εἰκονικὴν καὶ ἐμψυχον ὄπτασιαν, ὡς δεξιὸς τεχνίτης. Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἐπαναστάσεως εἶνε διὰ τὸν Κάλβον ὅ,τι ὁ Ἴερων διὰ τὸν μέγαν λυρικὸν τῶν Θηβῶν· τοὺς ἐξυμνεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς νουθετεῖ.

Ἐν Λονδίῳ εὐρισκόμενος ὁ Κάλβος ἐνυμφεύθη Ἀγγλίδα, ἀποθανοῦσαν πρὸ τῆς καθόδου του εἰς Ἑλλάδα. Ἀπὸ τῶν Παρισίων μετέβη εἰς Κέρκυραν τῷ 1826, ἐνθα προσελήφθη τὸ πρῶτον ὡς οἰκοδιδάσκαλος παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Εὐτυχίου Ζαμπελίου. Ἐπεδίωκε νὰ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ Γυίλφορντ καθηγητὴς ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ, ἀλλ' ἀποτυχῶν ἐσύστησεν ἴδιον σχολεῖον πρὸς τὸ ἔτος 1835 — 1836, εἰς ὃ ἐφοίτων πολλοί. Ἀπελάμβανεν ἐκ τῶν μαθητῶν του περὶ τὰ ἑκατὸν εἴκοσι δίστηλα καὶ πλέον κατὰ μῆνα. Τὸ σχολεῖον διήρκεσε μέχρις οὗ διορίσθη καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ⁽¹⁾. Ἀποφεύγων τὴν τύρβην, τὰς ὥρας του διήνυεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του συγγράφων καὶ μελετῶν. Ἦτο μέτριος τὸ ἀνάστημα, μελαγχροινός, μὲ μαύρους ὀφθαλμοὺς καὶ μεγάλην ρίνα. Ἐτρεφεν ἰδιάζουσιν προτίμησιν πρὸς τὸ μέλαν χρῶμα, ὡς ἀρμοζόμενον ἴσως πρὸς τὸ μελαγχολικὸν τοῦ χαρα-

(1) Πολυτίμους τινας πληροφορίας περὶ τοῦ ἕθους καὶ τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ ὄφειλα εἰς τὴν εὐμένειαν τοῦ ἀξιότιμου ἐκ Λευκάδος βουλευτοῦ κ. Τσαρλαμπᾶ, ὅστις ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Κάλβου. Πλὴν τούτων ἐχρησίμευσεν εἰς ἐμὲ καὶ ἡ προταχθεῖσα βιογραφία αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ φιλελεύθερου λογιῶν κ. Σ. Δὲ Βιάζῃ ἐν τῇ πρὸ ὀκταετίας ἐκδόσει τῶν ᾠδῶν ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ Σεργίου Ραρτάνη.

κτῆρός του, καὶ εἶχε τὴν μανίαν δι' αὐτοῦ νὰ ἐπιχρῆ τὰ ἐπιπλά του. Ἔζη μετὰ πολλῆς λιτότητος, ἀλλὰ καὶ περισσῆς ἀξιοπρεπείας. Τὸ εὐερέθιστον αὐτοῦ ὑπερέβαινε πᾶν ὄριον. Ὁ ἱστοριογράφος τῆς Ἑπτανήσου Χιώτης ἀναφέρει περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς: «Διορισθεὶς καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ εὐφημίας ὑπὲρ ἄλλων καθηγητῶν δι' ὃ ἀγανακτήσας εἰς χειροκροτήσεις τῶν μαθητῶν ὑπὲρ τοῦ καθηγητοῦ Ὀρεόλου, παρητήθη τῆς θέσεως αὐτοῦ μεθ' ὅλας τὰς παρακλήσεις Κυβερνήσεως καὶ φίλων.» Καὶ ἐν ἄλλο παράδειγμα: Συνδέσας ἐν Κερκύρα σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀρμοστοῦ, μετέβαινε συχνὰ πρὸς ἐπίσκεψίν του. Ἄλλ' ἀγνωστον διὰ τίνα λόγον δυσαρεστήθεις ἐναντίον τοῦ ἀρμοστοῦ, ἔπαυσε φοιτῶν εἰς τὸ καλὰτίον του, καὶ, τὸ περιεργότερον, ἀπεδιώξε τὸν υἱὸν τοῦ ἀρμοστοῦ, μεταβάνα μίᾳ τῶν ἡμερῶν εἰς τὴν οἰκίαν του, διατάζας τὸν ὑπηρετήν του μεγαλοφώνως, ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπισκέπτου, νὰ τῷ εἴπη ὅτι «δὲν εἶνε ἔς τὸ σπίτι!» Τὸ ἀκρόχολον αὐτοῦ καθίσταται, νομίζω, κατὰδηλον καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ποιήσεώς του. Καὶ μὴ δὲν εἶνε αὕτη ἔμμεσος διαμαρτύρησις κατὰ τῆς γλώσσης, τῶν μέτρων, τῆς φράσεως, τῶν ἐν χρήσει τότε παρὰ τοῖς συμπατριώταις αὐτοῦ;

Τὸ ὑπερήφανον τοῦ χαρακτῆρος συνεφέλκε τὸ ἀφιλοχρήματον αὐτοῦ. Ἄμα λαβὼν θέσιν, ἔπαυσε νὰ δέχεται διδάκτρα παρὰ τῶν μαθητῶν του. Οὐδὲ ἠνάγκαζεν αὐτὸν τὸ δέλεαρ τῆς ἀμοιβῆς νὰ ὑποφέρῃ τὰ ἐλαττώματά των. Μόλις ἐπέιθετο περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς εὐδοκίμησεως τοῦ μαθητοῦ, ἔγραφε πρὸς τοὺς γονεῖς, συμβουλεύων νὰ ἀποσύρῃσι τοῦ σχολείου τὸ τέκνον. Παρέδιδεν ἰταλιστί. Μεγάλη ἦτο ἡ εὐφραδεια αὐτοῦ καὶ ὅλος πρωτότυπος ἡ διδασκαλία του. Καὶ τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ Καλβου ἀπὸ τῆς ποιητικῆς ἐξετείνετο μέχρι τῆς γραμματικῆς, τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν. Ἦτο πολὺγλωσσος καὶ πολυμαθής. Ἐδίδασκεν Ἑλληνικὰ, Λατινικὰ, Ἰταλικὰ, Γαλλικὰ, Ἀγγλικὰ, Φιλοσοφικὰ, Γεωγραφίαν, Ἀστρονομίαν. Μὲ διαβεβαιούσι πρὸς τούτοις ὅτι ἦτο κάτοχος καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς. Εὐτυχῆς τις θνητός, τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορία ἀτυχῶς δὲν διεφύλαξε τὸ ὄνομα, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Θεολογίας, ὑποθέτομεν, ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ τὰ μαθήματα ἅτινα ὁ κύριος οὗτος παρέδιδε, παρεσκευάζεν ἀφ' ἐσπέρας ὁ Κάλβος ἀφιλοκερδῶς καὶ, τὸ σπουδαιότερον, ἐν πάσῃ ἐχεμυθείᾳ.

Εἶπομεν ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα κατῆλθε μετὰ τὸν θάνατον τῆς πρώτης συζύγου του, τῷ 1821. Ἐκ ταύτης ἀπέκτισε θυγάτριον, ἀποθανόν καὶ τοῦτο ἀώρως. Βαθεῖαν στοργὴν ἔστρεφεν ὁ Κάλβος πρὸς τὴν μητέρα του. Ἐν ὅσῳ αὕτη ἔζη, εἶπε ποτὲ πρὸς φίλον του, τὴν ἔβλεπε συχνὰ

εἰς τὸ ὄνειρόν του μετὰ τὸν θάνατόν της ἔκλυπε νὰ τὴν βλέπῃ. Τὸ βάθος τῆς υἱικῆς στοργῆς του ἀπετύπωσεν ἐν τῇ πρὸς τὸν «Θάνατον» ᾠδῇ, ὡς δεικνύει ἡ περιπαθὴς αὕτη ἀναφώνησις:

ᾠ φωνή, ὦ μητέρα,
ᾠ τῶν πρώτων μου χρόνων
Σταθερὰ παρηγόρησις,
ᾠμματ' ὁποῦ μὲ βρέχετε
Μὲ γλυκὰ δάκρυα!

Καὶ σὺ στόμα ὁποῦ ἐφίλησα
Τόσαις φοραῖς, μὲ τὴν
Θερμοτάτην ἀγάπην,
Πόση ἄπειρος ἄβυσσος
Μᾶς ξεχωρίζει!

Ἐπάρχει ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀρχαίου ποιητοῦ ῥομαντικὸν ἐπεισόδιον ἄξιον τῶν σελίδων τοῦ Βερτέρου. Περιελθὼν εἰς ἀπόγνωσιν ἕνεκα τοῦ θανάτου πεφιλημένης ὑπάρξεως ἀπεπειράθη νὰ αὐτοκτονήσῃ δι' ἰσχυρὰς δόσεως ὀπίου ἀλλ' ἐσώθη τῇ ἐγκαίρῳ συνδρομῇ τῶν φίλων. Τίς οἶδεν ἂν ἐγεννάτο χρόνους τινὰς βραδύτερον ἢ ἄλλως πῶς ἐφρόνει περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς ποιήσεως, τίς οἶδεν ἂν δὲν ἀπέρρεον τῆς λύρας του στόνοι βαρῦθυμοὶ καὶ ἀπαισιδοῦχοι ἐλεγείαι, καὶ δὲν ἐχαίρετιζε τὸν εὐεργετικὸν θάνατον ὡς ὁ Λεοπάρδης ἢ ὁ Λεκόντ Δελίλλ. Ἄλλ' ὁ Κάλβος, ἐν αἷς ἡμέραις ἔζη, δὲν ἠδύνατο νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ἀποστολήν του καὶ ἀφιέρωσε πάσας τὰς χορδὰς τῆς λύρας του εἰς τὴν πατρίδα, ἐπικαλούμενος τοὺς ἀρχαίους θεοὺς καὶ ψάλλον τοὺς νέους ἥρωας αὐτῆς. Ἐχθρὸς τοῦ ἐπικουρισμοῦ, ἀπαξ μόνον ἐμφανίζει ἐν τῇ ᾠδῇ «Εἰς τὰ Ψαρά» τὴν ἠδυπαθῆ μορφήν τοῦ φιλοπαίγμονος υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τοῦτο οἰσνεὶ ἐν σχήματι ἐπιδιορθώσεως, ὅπως ἀποκηρύξῃ πανηγυρικότερον αὐτόν, καὶ ἐξάρῃ τὸ κατῆκον, στωϊκῶς ἀντιτάσσαν κατὰ τῆς κυριαρχίας τῶν αἰσθησέων τὴν δεσποτείαν τοῦ λόγου καὶ τὴν περιφρόνησιν τῆς ἡδονῆς. Εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ψάλτης τῆς Ἀρετῆς, κατανοῶν ταύτην οὐχὶ ὑπὸ τὴν χριστιανικωτέραν ἐκδοχὴν τοῦ ἀσκητισμοῦ καὶ τῆς ταπεινότητος, ἀλλ' ὑπὸ τὰς δύο καλλιστάς αὐτῆς μορφάς, τὴν Ἀνδρίαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Ἰδοῦ ὁποίας ἀρμονικὰς στροφὰς ἀπευθύνει πρὸς τὴν Ἀρετὴν, καὶ ὁποῖα φωταυγῆ Ἠλύσια δημιουργεῖ διὰ τοὺς ἐναρέτους:

Δυστυχισμένα πλάσματα
Τῆς πλέον δυστυχισμένης
Φύσεως τελειόνομεν
Ἐνα θῆγον καὶ εἰς ἄλλον
Πιέφομεν πάλιν.

Ἡμεῖς κατεδικάσθημεν
Ἄθλιοι, κοπιασμένοι,
Πάντα νὰ κατατρέχομεν,
Ἄλλὰ ποτὲ δὲν φθάνομεν
Τὴν εὐτυχίαν.

"Ισως (ἐὰν δὲν μὲ τρέφῃ
Ματαία ἐλπίς) εὐρίσκειται
Μετὰ τὸν θάνατόν μου
Γλυκυτέρα ζωῇ

Καὶ μὲ προσμένει.

"Ὅμως διατὶ ἐὰν ἔσπειρε
Παντοῦ εἰς τὴν οἰκουμένην
Τὴν χαρὰν μὲ τὴν θλίψιν
Τοῦ ἐπουρανοῦ Πατρὸς
Τὸ δίκαιον χέρι,

Διατὶ κ' ἐδῶ ὅπου μ' ἔρριψεν,
Εἰς τὴν ἀέριον σφαῖραν,
Μίαν νὰ μὴν εὖρω τρέχουσαν
Διὰ μέ, μόνην μίαν βρούσιν
Πορηγορίας :

Βρούσιν! — Καὶ τὰ θαυμάσια
Τῆς Ἀρετῆς ἀέννα
Νερά δὲν βλέπω; χύνονται
Ποταμῶδιν τριγύρω μου,
Τὴν γῆν σκεπάζουν.

"Ὡ θνητοί, ποτισθῆτε
Ἐὰν τὸ θεῖον πιστεῖτε
Ῥεῦμα, ὁ πόνος μὲ δάκρυα
Τὴν τράπεζαν, τὸ στρώμά σας
Ἄς βρέξῃ τότε.

"Ἄς ἔλθῃ τότε, ἄς ἔλθῃ
Νὰ σὰς περικυκλώσῃ
Μὲ σκοτεινά, βρονταῖα
Πεπυκνωμένα σύννεφα
Ἦ δυστυχία.

Μία δύναμις οὐράνιας
Εἰς τὴν ψυχὴν σας διδαι
Πετὰ ἑλαφρά, καὶ ὑψόνεται
Λαμπρὸν τὸ μέτωπόν σας
Ἵπὲρ τὴν νύκτα.

'Απὸ τὰ Ὀλύμπια δώματα
Δροσερὸν καταβαίνει
Χαρᾶς, ἐλέου φύσημα
Καὶ στεγνώνει τὰ δάκρυα,
Τὸν ἴδρωτά σας.

'Ἐκεῖ ὅπου ἐπατήσατε
Ἴδου οἱ καρποὶ φυτρῶνουν,
Καὶ τ' ἄνθη ἴδου σκορπιζοῦσι
Τὰ κύματα εὐτυχῇ
Τῆς μυρωδίας.

Τῆς φιλίας αἱ χάριτες
Καὶ τοῦ Ὑμναίου συμπλέκουσι
Χορῶν πλουσίους στεφάνους,
Βωμῶν ἔχουν τὸν θρόνον σας
Καὶ τὸν δοξάζουν.

"Ἄν εἰς δικαίους ἔλθετε
Πολέμους, ἢ ἕνα μνημα,
Μνημα τίμιον εὐρίσκειτε,
Ἦ τῶν θριαμβῶν τ' ἄσματα,
Καὶ τὰ κλωνάρια.

Τὰ πολύχρυσά πέπλα
Καὶ τ' ἀρώματα ὁ Ἰλλοῦτος,
Γλυκὸ ἢ Σοφία τὸ φίλημα
Σὰς χαρίζει, ἐὰν ἦνε
Μὲ σὰς ἢ εἰρήνη.

"Ὡ Ἀρετῆ! πολῦτιμος
Θεά, σὺ ἡγάπας πάλα
Τὸν Κιθαιρῶνα, σήμερον
Τὴν γῆν μὴ παραιτήσης
Τὴν πατρικὴν μου.

Ὡς τὸ μόνον πειστήριον τῆς ποιητικῆς εὐφυΐας τοῦ Κάλβου παρέμειναν εἰς ἡμᾶς αἱ «Ῥοδαί» του, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν. «Δόσις ὀλίγη τε φίλη τε» κατὰ τὸν ποιητὴν. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Κάλβος συνέγραψε φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, μετέφρασε θεολογικὰς πραγματείας, συνέγραψε καὶ τραγωδίας ἰταλιστί· τὰ πλεῖστα τούτων δὲν εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἐχρημάτισε πρὸς τούτους καὶ συντάκτης Κερκυραϊκῶν ἐφημερίδων. «Εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ἐὰν μοῦ φθάσῃ ἡ ζωῇ, σημειοῖ ὁ Κάλβος ἐν τέλει τῆς συλλογῆς τῶν Ῥοδῶν του, καὶ ἡ τύχη μοῦ δῶσῃ ἀρκετὴν ἡσυχίαν, θέλω ὡς παράδειγμα προβάλλει στίχους ἡρωϊκοὺς—οὕτως ἀπεκαλεῖ τὸν δεκαπεντασύλλαβον στίχον διερρυθμισμένον κατὰ τὰς μετρικὰς ἀρχὰς του—ὕμνουντας τοὺς κατὰ τῶν ἀνηλεῶν τυράννων τῆς πατρίδος θριαμβοὺς τοῦ Σταυροῦ. Κατὰ δὲ τὸ παρὸν ἄλλους παρά τοὺς ἄνωθεν δὲν δύναμαι νὰ προσφέρω.» Ἡ ζωὴ θὰ ἔφθανεν εἰς τὸν Κάλβον, ἂν ἡ τύχη τῷ παρεῖχε τὴν «ἡσυχίαν», τὴν ὁποῖαν ἤυχετο ὁ ποιητής, τὴν γαλήνην, ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ποιητικῆς δημιουργίας. Ἄλλ' αἱ ἀπηγήσεις τῆς ἐπαχόρδου λύρας δὲν εἴμαρτο νὰ παραταθῶσιν ἐπὶ πολὺ. Μετὰ πολλῶν ἐτῶν διαμονὴν ἐν Κερκύρα, ἀπολέσας τὴν θέσιν του, μόλις προσεπορίζετο τὸ ζῆν ἐξ ἰδιαιτέρων παραδόσεων. Ἐπαυσε νὰ γράφῃ στίχους. Κατὰ τὸ 1859 ἀπῆλθε τῆς νήσου, πτωχός, πάσχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, κατατρυχόμενος ἐκ τῶν θλίψεων. Καταπονηθεὶς ἐκ τῆς δυστυχίας, ἐπανέκαμψεν εἰς Λονδίνον, ἐνθα περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του συνῆψε καὶ δευτέρον γάμον. Ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ τῷ 1869. Ἡ Ἑλλάς δὲν ἐπένησε τὸν θάνατόν του. Αὐτὴ ἡ ποίησις, ἥτις ἄλλοτε διὰ τῆς σθεναρᾶς φωνῆς τοῦ Βαλαωρίτου ἐθήρησε τὸν θάνατον τοῦ Σολωμοῦ, ἐθήρησε σιγὴν διὰ τὸ ἀγνόητον τῶν τέκνων τῆς. Παράδοξος τύχη ποιητοῦ, ἀφιερῶσαντος πάσας τὰς χορδὰς τῆς λύρας του εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὑπὲρ πάντας λησμονηθέντος ὑπὸ τῆς πατρίδος.

Αἱ πρῶται δέκα Ῥοδαί τοῦ Κάλβου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ λύρα» ἐξεδόθησαν τὸ πρῶτον ἐν Γενεύῃ τῷ 1824, αἱ δὲ λοιπαὶ δέκα ἐν Παρισίοις τῷ 1826. Ἀμφότεραι ἔτυχον γαλλικῆς μεταφράσεως ὑπὸ δύο ἐκ τῶν ἀρίστων Σινολόγων τῆς ἐποχῆς. Τοιαύτη ἐκτίμησις πρὸς ἑλληνα ποιητὴν δὲν ἦτο ἀπροσδόκητος ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ὁ φιλελληνισμὸς ἤκμαζεν ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ὡς θέμα τοῦ ἐτησίου ποιητικοῦ διαγωνίσματος αὐτῆς ὠρίζε τὴν «Ἐπαναστάσιν τῶν Ἑλλήνων.» Τὰ ποιήματα τοῦ Κάλβου ἐκέρδιζαν, ὑποθέτω, ἐν μεταφράσει εἰς γλῶσσαν ἔθνους, οὐτινος οἱ πολῖται ἦσαν ὠριμώτεροι τῶν συμπολιτῶν τοῦ Κάλβου πρὸς κατανόησιν αὐτῶν. "Ὅτε πρὸ ἐπταετίας ἡ κυρία

Ἄδᾱμ ἐδημοσίευσε τῇ συνεργασίᾳ τοῦ κ. Δ. Βικέλα τὸ «Περὶ συγχρόνων ἐλλήνων ποιητῶν» βιβλίον τῆς ἀπὸ τοῦ Ρήγα μέχρι τοῦ Δ. Παπαρηγοπούλου, παρέθηκεν ἐν αὐτῷ διάφορα ἀποσπάσματα νεοελληνικῶν στίχων ἐν γαλλικῇ μεταφράσει εἰς τὸ πεζόν. Καθ' ἃ ἤκουσα διαβεβαιούμενον ἐκ πηγῆς ἀξιοπίστου, τὴν βαθυτέραν ἐντύπωσιν ἐπροξένησαν παρὰ τοῖς γάλλοις ἀναγνώσταις τοῦ βιβλίου τὰ ἐκ τῶν Ὠδῶν τοῦ Κάλβου παρατεθέντα ἀποσπάσματα. Ἡ «Ζᾶκυνθος» καὶ ὁ «Ὠκεανός», ἀπηλλαγμένα τοῦ ἀσυνήθους γλωσσικοῦ καὶ μετρικοῦ ἐνδύματος, ἄτινα τὰ καθιστᾶ παρ' ἡμῖν δυσεξιχνίαστα καὶ ἀμφισβητήσιμα, ἐπέλαμψαν ἐν ὅλῃ τῇ δυνάμει καὶ τῷ πλούτῳ τῆς ἐμπνεύσεως αὐτῶν. Ἀμφότεραι αἱ περὶ ὧν λόγος ᾠδαὶ παρέχουσιν ἐπαρκῆ ἰδέαν τῆς ποιήσεως τοῦ Κάλβου καὶ ὑπὸ τὴν ἐντονωτέραν καὶ ὑπὸ τὴν τρυφερωτέραν αὐτῆς ὄψιν. Ἀλλὰ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀποκαλύπτεται εἰς μόνον τὸν διεξερχόμενον ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν εἴκοσιν Ὠδῶν, καθὼς τὰς ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἐν τῇ πενιχρᾷ ἐκδόσει τῆς Ζακύνθου. Αἱ Ὠδαὶ ἀποτελοῦσι λυρικὸν οἶον μεθ' ἐνότητος σύνθεμα, περιέχον ἀρχὴν καὶ τέλος, καὶ ἀνακυκλούμενον περὶ τὴν αὐτὴν κεντρικὴν ἰδέαν. Ἐν αὐτῷ αἱ εἰκόνες τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐλληνικῆς φύσεως, οἱ θρίαμβοι τῶν πολέμων, μεγάλαι ἀναμνήσεις καὶ μεγάλαι σκηναὶ συμπλέκονται ἐν ἀλληλουχίᾳ διὰ καινοφανοῦς λαμπρότητος ἐν τῷ χρωματισμῷ, ἀποτελοῦσαι πίνακας περιβαλλομένους ὑπὸ χρυσοῦν πλαισίων. Καὶ πάντοτε ἐν τῷ ἄκρῳ ἐκάστου πίνακος, ὡς ποτε ὁ Φειδίας ἔγραψεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Ἀθηνᾶς τὴν εἰκόνα του, ἀναφαίνεται ἡ μορφή τοῦ ποιητοῦ ἐνθους ἐκ παντός γενναίου καὶ μεγάλου. Λέγεται ὅτι ὁ κιθαροδὸς Τιμόθεος διὰ τῆς χρήσεως ἀντιρρόπων μελῶν, ἄλλοτε μὲν διηγείρεν ἐν τῷ μεγάλῳ Ἀλεξάνδρῳ τὸν πόθον τῶν συμποσίων, ἄλλοτε δὲ τὸν πόθον τῶν ὄπλων συμφῶνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε τονιζόμενον μέλος· ἀλλ' ὁ Κάλβος οὐδέποτε μεταβάλλει τὸν τόνον τοῦ ἄσματός του· ἐν αἴσθημα διερμηνεῖ, ἐν αἴσθημα ἐμπνέει· τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐνθουσιασμόν. Εἰς τὸ ἱεροῦ λόχου τὴν θυσίαν ἐν Δραγατσάνῳ, εἰς τὰς σφαγὰς τῆς Χίου, εἰς τὴν ὀλοκαύτως τῶν Ψαρρῶν, εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Κανάρη, τὰ τρόπαια τῶν ναυτικῶν νήσων, τὸν θάνατον τοῦ Βύρωνος, εἰς ἕκαστον θρίαμβον καὶ εἰς ἕκαστον ὄλεθρον ἀφιερῶ καὶ ἴδιον ἄσμα. «Ὁ βωμὸς τῆς πατρίδος», ἡ εἰκοστὴ καὶ τελευταία ᾠδή, εἶνε ποίημα ἄξιον τοῦ Καλλίνου, τοῦ ποιητοῦ τῶν ἀρχαίων Ἰώνων. Ἐν αὐτῷ ὁ Κάλβος παροτρύνει τοὺς Ἕλληνας νὰ θυσιάσωσι τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς πατρίδος· τὸ ποίημα διακρίνει λιτότης ἐκφράσεως ἀσυνήθους εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ «Ὠκεανού.» Νομίζεις ὅτι πρὸ τοῦ

βωμοῦ τῆς κινδυνευούσης πατρίδος πρῶτος ὁ Κάλβος ἐγκαταλείπει, ὡς περιττὰ τὰ πλούσια κοσμήματα τῆς Μούσης του, καὶ ἀποθέτων τὴν λύραν του, ἀναλαμβάνει τὴν σάλπιγγα τοῦ Φερραίου.

Ἄλλὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ Κάλβου εἶνε ἡ θάλασσα. Ἐπὶ τῶν γλαυκῶν κυμάτων τῆς Μεσογείου νῆχεται ἡ ᾠδή του, ὡς ἀτίθασσος Γαλάτεια. Εἰς τὰ «χλωρὰ, μοσχοβολοῦντα νησιὰ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, εὐτυχισμένα χῶματα, ὅπου ἡ χαρὰ καὶ ἡ εἰρήνη πάντα ἐκατοίκουν», ἐπιφυλάσσει τὰς ὠραιότερας στροφὰς του, καὶ εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ὑμνογράφος τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ὡς παρ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις ὁ μόνος ἀφιερῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀξίους στίχους, καθ' ὅλους διάφορον τρόπον, εἶνε ὁ κ. Ἀριστομένης Προβελέγιος.

Γ'.

Ὁ Κάλβος περιέβαλε τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἰδιόρρυθμον, σχεδὸν αὐθαίρετον ἐνδυμα. Οὐδεὶς ἐξύμνησεν ὀρθοδόξοτερον αὐτοῦ τὴν ἐλληνικὴν ἐπανάστασιν, καὶ ὅμως οἱ στίχοι του κρίνονται ὡς στίχοι σχισματικοῦ καὶ αἰρεσιάρχου. Ἀφ' ὅτου ὁ Ἕλλην ἀπώλεσε τὸ αἶσθημα τῆς ἀρχαίας προσωδίας καὶ τὸν χρόνον διεδέχθη ἐν τῇ στιχουργίᾳ ὁ τόνος, ὁ τετράμετρος ἰαμβικός, ὁ κοινὸς καλούμενος δεκαπεντασύλλαβος, κατέστη βαθμηδὸν ὁ κατ' ἐξοχὴν τύπος ὑφ' ὃν ἡ ἐλληνικὴ φαντασία διεμόρφου τὰ πλάσματά της, ἡ κυψέλη ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἐθνικὴ ποίησις ἐκάστοτε ἀπέθηκε τὸ μέλι της. Ὁ στίχος τὸν ὁποῖον ἐν ἀρχῇ κατεφρόνουν οἱ Βυζαντινοὶ λογιώτατοι καὶ ὁ Τζέτζης μεταχειριζόμενος ἐστιγματίζει ὡς ἀγοραῖον καὶ ἀγυρτικόν, ἐπεβάλλετο λεληθῶς ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει, ὑπερβάλλον εἰς κάλλος καὶ εἰς εὐγένειαν τὰ παραμένοντα μάταια λείψανα τῆς ἀρχαίας μετρικῆς. Ἐντονος καὶ ἀπαλός, χαρίεις καὶ θλιβερός, εὐάρμοστος εἰς πᾶν εἶδος ποιήσεως, εἶνε τὸ ρυθμικώτατον καὶ ἐκφρασικώτατον τῶν μέτρων ἐκ τῶν θελογόντων τὰ ὄψα καὶ συγκαίνοντων τὰς καρδίας ἡμῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ποικίλα μέτρα, εἰς ἃ πλουτεῖ ἡ νεωτέρα στιχουργία, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ καταγωγὴ των, εἴτε ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῶν ἀρχαίων εἰδῶν καὶ συστημάτων, εἴτε ἄλλως πως παρεισχήθησαν, ἐπολιτογραφήθησαν εἰς τὴν χώραν μας, θωπευτικά, εὐάρεστα, γνῶριμα εἰς τὰ ὄψα. Καὶ ἡ πολυθέλητος Ρίμα, ἡ ἡμετέρα ὁμοιοκαταληξία, κατὰ τοὺς μὲν παιδαριῶδες ἢ βαρβαρικὸν παίγνιον, ἀνάξιον τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς εὐγενείας τῆς τέχνης, κατὰ τοὺς δὲ ἀπορρέουσα ἐξ αὐτοῦ τοῦ χαρακτῆρος τῆς νεωτέρας Μούσης, σύμβολον τοῦ ἐνδομύχου καὶ ὄνειροπόλου αὐτῆς, «διὰ τῆς ἐπανελεύσεως τοῦ αὐτοῦ ἤχου ἐπανάγουσα ἐκάστοτε τὴν ψυχὴν εἰς ἑαυτὴν», ἡ Ρίμα ἐχρησιμοποιήθη ἐν πολλοῖς καὶ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ποιητῶν. Ἀλλ' ἡ Μούσα τοῦ Κάλβου

ἀνεφάνη ὡς ζῶσα διαμαρτύρησις ἐναντίον τῶν δημῶδων ῥυθμῶν, τῶν γνωρίμων μέτρων καὶ τῆς διασκευαστικῆς ὁμοιοκαταληξίας. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ μελέτη τῆς ἰταλικῆς ποιήσεως ἀκούοντως ὑπεβόηθησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ στιχοῦργικου καθεστῶτος. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἐδημιούργησε τὴν μετρικὴν του, καὶ ἄλλοθεν ἂν παρέλαβε τὰς βάσεις της, τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι πρῶτος καὶ μόνος ἐφήρμοσεν αὐτὴν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ποιήσει.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς Ποθητῆς ἠτις τῇ ἐφαίμετο ἐλαφροτέρα τοῦ συνήθους ἐγένετο αἴφνης μεγάλη κίνησις λογισμῶν καὶ ἀναμνήσεων. Πᾶσα ἡ ἀπομεμακρυσμένη ζωὴ της ἐφάνη πλησίασα. Καὶ τὰ ἐλάχιστα περιστατικὰ τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, σκηναὶ τινες ἃς δὲν εἶχεν ἐννοήσει, λόγοι οὓς εἶχεν ἀκούσει ὡς ἐν ὄνειρῳ, ἀναπαρίσταντο εἰς τὸν νοῦν της.

Ἡ νεάνις ἐξεπλήττετο, ἀλλὰ δὲν ἐπτοεῖτο. Ἦγνόει ὅτι πρὸ τοῦ μεγάλου ἐκμηδενισμοῦ τοῦ θανάτου ἐπέρχεται συχνάκις στιγμὴ τοιαύτη παραδόξου ὑπερβολικῆς διεγέρσεως, ὡσανεὶ τὸ ὄν ὀλόκληρον ἐνέτεινε πᾶσας αὐτοῦ τὰς ἰδιότητας καὶ τὰς δυνάμεις κατὰ τὸν τελευταῖον λεληθότα ἀγῶνα.

Ἀπὸ τῆς κλίνης ἐβλέπε τὸν πατέρα της καὶ τὴν μητέρα της, τὴν μὲν πλησίον της, τὸν δὲ ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς ἐργασίας, οὗτινος εἶχεν ἀφεθῆ ἡ θύρα ἀνοικτὴ. Ἡ κυρία Δελομπέλ ἔκειτο ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐν τῇ χαύνη στάσει τῆς μακρᾶς κοπώσεως, εἰς ἣν ἐπὶ τέλους ὑποκύπτει τις, πᾶσαι δὲ αἱ πληγαί, τὰ μεγάλα τραύματα τῆς σπάθης, δι' ὧν ἡ ἡλικία καὶ αἱ ὀδύνας σημειοῦσι τὰ γηράσαστα πρόσωπα ἐφαίνοντο θλιθερά καὶ ἀνεξάλειπτα ἐν τῇ χαλαρώσει τοῦ ὕπνου. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ θέλησις, αἱ διαφοροὶ ἀσχολίαι ἐπιθέτουσιν οἰονεὶ προσωπεῖον ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς ἐκφράσεως τῆς μορφῆς· ἀλλὰ τὴν νύκτα αὕτη ἐπανέρχεται εἰς τὴν φυσικὴν της κατάστασιν. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν αἱ βαθεῖαι ρυτίδες τῆς ἀγαθῆς καὶ ἀξίας γυναικός, τὰ ἐρυθρά της βλέφαρα, ἡ ἀραιὰ καὶ λευκανθεῖσα παρὰ τοὺς κροτάφους κόμη, ἡ σύσπαισις τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας βασιανισθειῶν ταλαιπώρων χειρῶν της, τὰ πάντα ἐφαίνοντο καὶ ἡ Ποθητὴ εἶδε τὰ πάντα. Ἐπόθει νὰ ἔχη περισσοτέραν δύναμιν ὅπως ἐγερεθῆ καὶ ἀσπασθῆ τὸ ὥραϊον ἐκεῖνο καὶ

γαλῆνιον μέτωπον, ὅπερ αἱ ρυτίδες ἠυλάκωνον ἀλλὰ δὲν ἠμαύρου.

Ὡς ἀντίθεσις, διὰ τῆς ἡμικλείστου θύρας ὁ ἐνδοξος Δελομπέλ ἐνεφανίζετο πρὸς τὴν θυγάτερα του ἐν μιᾷ τῶν ἀγαπητῶν του στάσεων. Καθήμενος καὶ ἐστραμμένον ἔχων τὸ σῶμα κατὰ τὰ τρία τέταρτα πρὸ τῆς τραπέζης τῆς ἐπεστρωμένης διὰ μακρᾶς ὀθόνης ἐνθα παρτίθετο τὸ δεῖπνόν του, ἔτρωγεν ἐνῶ ταυτοχρόνως ἀνεγίνωσκε φυλλάδιον στηριζόμενον ἀντικρῦ του ἐπὶ τῆς φιάλης τοῦ ὕδατος. Ὁ μέγας ἀνὴρ εἶχε ὀλίγας ἐπιστρέψει—ὁ κρότος μάλιστα τῶν βημάτων του πιθανῶς εἶχεν ἀφυπνίσῃ τὴν ἀσθενῆ—καὶ διεγνηγερμένος εἰσέτι ἐκ τῆς κινήσεως καὶ ἐκ τῆς διεξαγωγῆς λαμπρᾶς θεατρικῆς παραστάσεως ἐδείπνει μόνος σοβαρῶς, μεγαλοπρεπῶς, φέρων τὴν καλῶς προσαρμοζομένην εἰς τὸ σῶμα του καινουργῆ ρεθιγκόταν, μὲ τὸ μακτρον δεδεμένον ὑπὸ τὸν πώγωνα, μὲ τὴν κόμην τεχνηέντως ἠνωρωμένην διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου.

Διὰ πρώτην φοράν ἐπὶ ζωῆς της ἡ Ποθητὴ παρετήρησε τὴν φανεράν δυσαναλογίαν ἠτις ὑπῆρχε μεταξύ τῆς μητρὸς αὐτῆς, ἐξηνητημένης, πενιχροτάτην ἐνδεδυμένης περιβολὴν ἠτις τὴν ἔκαμνε νὰ φαίνεται ἰχνοτέρα καὶ ὠχροτέρα, καὶ τοῦ πατρὸς της εὐδαίμονος, καλῶς τρεφομένου, ἀργοῦ, γαλῆνιου, μὴ ἔχοντος συνείδησιν. Δι' ἐνὸς βλέμματος ἐνόησε τὴν ὑπάρχουσαν μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν ὄντων διαφοράν. Ὁ κύκλος τῆς συνθηεῖας ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τὰ τέκνα καταπνῶσι νὰ μὴ βλέπωσι πλέον πολὺ καθαρὰ, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐξοικειοῦνται εἰς τὸ ἰδιαίτερον του φῶς, ἐξηφανίσθη αἴφνης δι' αὐτὴν. Ἐκρινε νῦν τοὺς γονεῖς της ἐξ ἀποστάσεως, ὡς νὰ ἀπεμακρύνετο ἀνεπαισθητῶς ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἦτο βᾶσανος ἐπιπρόσθετος ἡ ὀξυδέρκεια αὕτη τῶν τελευταίων της στιγμῶν. Τί ἐμελλον νὰ γείνωσιν ἀφοῦ αὕτη ἤθελεν ἀποθάνει; Ἡ ἡ μήτηρ της θὰ εἰργάζετο πολὺ καὶ θ' ἀπέθνησκεν ἐκ τοῦ κόπου, ἢ ἡ ἀτυχῆς γυνὴ θὰ ἠναγκάζετο νὰ διακόψῃ πᾶσαν ἐργασίαν, ὃ δὲ ἐγώιστής συντροφός της, πάντοτε κατειλημμένος ἐκ τῆς θεατρικῆς φιλοδοξίας του θ' ἄφινεν ὥστε νὰ ἐξολισθησῶσιν ἀμφοτέροι εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν, τὸ ζοφερόν βᾶραθρον, ὅπερ εὐρύνεται καὶ βαθύνεται ἐτιμᾶλλον ὅσῳ τις κατέρχεται.

Δὲν ἦτο ἐν τούτοις κακός, ὡς εἶχεν ἀποδείξει πολλάκις. Κατείχετο μόνον ὑπὸ τυφλώσεως μεγάλης, ἣν οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἐξάλειψῃ. Ἐσυλλογίσθη ν' ἀποπειραθῆ αὐτὴ, ἐσυλλογίσθη πρὶν ἀπέλθῃ—καὶ κάτι τῆς ἔλεγεν ἐνδομύχως ὅτι ἐμελλε ν' ἀπέλθῃ μετ' ἄλιγον—ν' ἀποσπᾶσῃ τὸν πυκνὸν πέπλον, ὃν ὁ ταλαιπῶρος πατήρ της ἐκράτει ἐκουσίως καὶ διὰ τῆς βίας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Χεῖρ ἐλαφρὰ, φιλόστοργος ὡς ἡ ἰδικὴ της ἡ-